CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

WYPEŁNIA UCZEŃ

KOD UCZNIA | | | |

PESEL | | | | | | | | | | | |

miejsce na naklejkę

E8

Próbny egzamin ósmoklasisty Język polski

DATA: **marzec – kwiecień 2020 r.**

CZAS PRACY: **120 minut**

Czas może być przedłużony zgodnie z przyznanym dostosowaniem.

Arkusz zawiera teksty liczące więcej niż 250 wyrazów.

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych **21 stronach** jest wydrukowanych **21 zadań**.
2. Sprawdź, czy do arkusza jest dołączona karta odpowiedzi.
3. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
4. Na tej stronie i na karcie odpowiedzi wpisz swój kod, numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
5. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami.
6. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem.
7. Nie używaj korektora.
8. Rozwiązania zadań: **1–4**, **9, 12–15, 17–19** oraz **20** zaznacz na karcie odpowiedzi zgodnie z informacjami zamieszczonymi na następnej stronie. W każdym zadaniu poprawna jest zawsze **tylko jedna** odpowiedź.
9. Rozwiązania zadań: **5–8, 10, 11, 16, 20** oraz **21** zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach w arkuszu egzaminacyjnym. Odpowiadaj tylko własnymi słowami, chyba że w zadaniu polecono inaczej.
10. Ewentualne poprawki w odpowiedziach zapisz zgodnie z informacjami zamieszczonymi na następnej stronie.
11. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.
12. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego.

Powodzenia!

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

Uprawnienia ucznia do: ☐ nieprzenoszenia odpowiedzi na kartę odpowiedzi ☐ dostosowania zasad oceniania.

OPOP-**C00**

Układ graficzny
© CKE 2018

LIVEWORKSHEETS

Zapoznaj się z poniższymi informacjami

1. Jak na karcie odpowiedzi zaznaczyć poprawną odpowiedź oraz pomyłkę w zadaniach zamkniętych?

Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź, np.

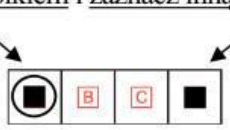

Poprawna odpowiedź w zadaniu	Układ możliwych odpowiedzi na karcie odpowiedzi	Sposób zaznaczenia **poprawnej** odpowiedzi	Sposób zaznaczenia **pomyłki** i poprawnej odpowiedzi
C	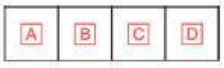	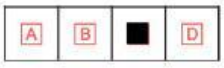	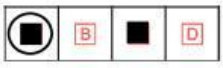
AD		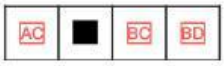	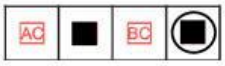
FP			

2. Jak zaznaczyć pomyłkę i zapisać poprawną odpowiedź w zadaniach otwartych?

Jeśli się pomylisz, zapisując odpowiedź w zadaniu otwartym, pomyłkę przekreśl i napisz poprawną odpowiedź

nad niepoprawnym fragmentem

słusznie

Uważam, że bohater postąpił ~~dobrze~~.

lub obok niego

Uważam, że bohater postąpił ~~dobrze~~ słusznie

LIVEWORKSHEETS

Lista lektur obowiązkowych

Klasy VII i VIII
Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*
Aleksander Fredro, *Zemsta*
Jan Kochanowski, wybór fraszek, pieśni i trenów, w tym tren I, V, VII, VIII
Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*
Ignacy Krasicki, *Żona modna*
Adam Mickiewicz, *Reduta Ordona, Śmierć Pułkownika, Świtezianka, Dziady* część II, wybrany utwór z cyklu *Sonety krymskie, Pan Tadeusz* (całość)
Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*
Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis, Latarnik*
Juliusz Słowacki, *Balladyna*
Stefan Żeromski, *Syzyfowe prace*
Sławomir Mrożek, *Artysta*
Melchior Wańkowicz, *Ziele na kraterze* (fragmenty), *Tędy i owędy* (wybrany reportaż)

Zadania egzaminacyjne są wydrukowane na kolejnych stronach.

LIVEWORKSHEETS

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Aleksander Kamiński

KAMIENIE NA SZANIEC

Akcja fotograficzna „Wawra" po kilku uporczywych[1] miesiącach jej kontunuowania wydała doskonałe wyniki: z ulic warszawskich zniknęły zupełnie fotografie mężczyzn w niemieckich mundurach.

Natomiast druga akcja, prowadzona równocześnie z pierwszą, nie dała tak dobrych wyników, choć włożono w nią dużo wysiłku i pomysłowości. […] Jak w represjach fotograficznych[2] wybił się Alek, tak w początkach „pracy kinowej" głośny stał się[3] Rudy.

Było to wtedy, gdy zaczynano dopiero szykany[4] wobec publiczności kinowej. Zaczynano wstępnym, złośliwym sloganem, wypisywanym kredą na murach: „Tylko świnie siedzą w kinie". W druku slogan ten wyglądał króciusieńko, ale gdy się go pisze dużymi literami na murze, staje się potwornym tasiemcem[5]. Jego wypisywanie trwa, zda się, wieki; ponieważ napis musi być czytelny, każdą literę należy pisać równo, starannie i bez pośpiechu. Jakaż świetna szkoła panowania nad sobą[6]! Napisałeś pierwszych parę liter, a oto ubezpieczający cię kolega ostrzega, że do rogu podchodzi przechodzień. Serce przyspiesza uderzenia, lecz dłoni nie wolno przyspieszyć ruchów kredy. Z drugiej strony ulicy słychać kroki. Niespokojny gwizd zabezpieczającego uderza w uszy. Fala krwi napływa do mózgu. Przemożna pokusa[7] krzyczy wprost w duszy, by przerwać, cisnąć kredę, biec – ale dłoń spokojnie i równo kreśli koniec ostatniego słowa, potem równie spokojnie kładzie kredę do kieszeni. Spokojnie i powoli zaczynasz iść w kierunku najbliższej przecznicy. Zwyciężyłeś sam siebie.

Alek był z natury odważny. Lecz Rudy musiał się silnie przezwyciężać przy każdej robocie. Jego pierwsze wielkie nad sobą zwycięstwo było związane z napisem sloganu „Tylko świnie siedzą w kinie". Na ulicy Rakowieckiej, na czerwonych cegłach koszar[8] lotniczych, Rudy najpierw napisał slogan, a potem narysował dwie duże świnie siedzące w krzesłach. Ulica Rakowiecka jest dość ruchliwą ulicą. Była ulicą koszar lotniczych i koszar SS. Pisanie i rysowanie trwało parę minut. Była to jedna z najpierwszych prac Rudego. Rudy wykonał zadanie ponad normę, uzupełniając je własnym pomysłem. Ponieważ był dobrym rysownikiem, świnki wypadły pierwszorzędnie i przez dłuższy czas były tematem rozmów w mieście.

Walka z kinami rozgorzała[9] na dobre. Mały Sabotaż – kontra publiczka warszawska.

Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec,* Warszawa 1999.

[1] Uporczywy – tu: ciężki, trudny.
[2] Represje fotograficzne – tu: akcje fotograficzne.
[3] Stać się głośnym – tu: stać się znanym, dobrym.
[4] Szykany – tu: utrudnienia, przeszkody.
[5] Tasiemiec – tu: długie zdanie.
[6] Panować nad sobą – tu: kontrolować swoje zachowanie.
[7] Przemożna pokusa – tu: ogromna chęć.
[8] Koszary – tu: budynek w którym mieszkają żołnierze.
[9] Rozgorzała – tu: zaczęła się.

[376 wyrazów]

LIVEWORKSHEETS

Zadanie 1. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

„Praca kinowa", o której mowa w przytoczonym fragmencie, była jedną z pierwszych akcji Rudego.	**P**	**F**
Akcje prowadzone w kinach miały na celu zachęcić polską publiczność do chodzenia do kin.	**P**	**F**

Zadanie 2 (0–1)

Spośród podanych zdań wskaż to, na które <u>nie można</u> znaleźć odpowiedzi w przytoczonym fragmencie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

A. Jak zakończyła się akcja fotograficzna?
B. Czy akcja kinowa zakończyła się sukcesem?
C. Który z bohaterów najbardziej zasłynął w akcji fotograficznej?
D. Jakich umiejętności wymagał od chłopców udział w akcjach Małego Sabotażu?

Zadanie 3. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Z tekstu wynika, że Rudy umieścił slogan *Tylko świnie siedzą w kinie* na murze koszar lotniczych.	**P**	**F**
Aby slogan *Tylko świnie siedzą w kinie* pisany na murach był czytelny, litery należało pisać starannie i szybko.	**P**	**F**

Zadanie 4. (0–1)

Wskaż cechę, która charakteryzuje Rudego w przytoczonym fragmencie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

A. ciekawość
B. opanowanie
C. podejrzliwość
D. niecierpliwość

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA ZADAŃ 1.–4. NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

LIVEWORKSHEETS

Zadanie 5. (0–2)

Odwołując się do całego utworu Aleksandra Kamińskiego *Kamienie na szaniec*, wymień dwie – inne niż fotograficzna i kinowa – akcje prowadzone przez bohaterów w ramach Małego Sabotażu.

……..

……..

Zadanie 6. (0–2)

Obejrzyj zamieszczone poniżej zdjęcie. Przedstawia ono tablicę pamiątkową, która znajduje się na budynku Muzeum Archeologicznego w Warszawie.

www.pamietajskadjestes.pl

6.1. Uzupełnij podane zdanie.

Tablica pamiątkowa upamiętnia słynną akcję pod ……, którą Aleksander Kamiński opisał w książce *Kamienie na szaniec*.

LIVEWORKSHEETS

6.2. Odwołując się do całego utworu napisz, dlaczego harcerze z Szarych Szeregów zdecydowali się przeprowadzić akcję, którą upamiętnia powyższa tablica.

……..……..

……..……..

Zadanie 7. (0–1)

Podaj jedną cechę świadczącą o tym, że utwór *Kamienie na szaniec* należy do epiki.

……..……..……..……

……..……..……..……

Zadanie 8. (0–3)

Który z bohaterów wybranej lektury obowiązkowej, innej niż *Kamienie na szaniec*, pomógł komuś w potrzebie? Podaj tytuł tej lektury i jej bohatera. Wyjaśnij, na czym polegała ta pomoc. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego.

Bohater: ……..……..……

Tytuł: ……..……..……

Wyjaśnienie: ……..……..……..……

……..……..……...

……..……..……...

……..……..……...

……..……..……...

……..……..……...

LIVEWORKSHEETS

Zadanie 9. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Wyraz *napis* jest wyrazem podstawowym dla wyrazu *napisać*.	**P**	**F**
Wyrazy *narysować*, *rysowanie*, *rysownik* należą do tej samej rodziny wyrazów.	**P**	**F**

Zadanie 10. (0–2)

Uzupełnij poniższe zdania. Z wyrazów umieszczonych w ramce wybierz poprawne formy imiesłowów i wpisz je w odpowiednie miejsca.

polegającej	*polegając*	*narażając*	*narażający*

1. W akcji kinowej (polegać)…… na pisaniu sloganów na murach najbardziej udzielał się Rudy.
2. Rudy i Alek brali udział w akcjach Małego Sabotażu, (narażać) …….. swoje życie.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIE ZADANIA 9. NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

LIVEWORKSHEETS

Zadanie 11. (0–3)

Napisz zaproszenie na spotkanie z autorem książki o Rudym, Alku i Zośce. Zachęć koleżanki i kolegów do udziału w tym spotkaniu. Użyj dwóch argumentów.

Uwaga: w ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

ZAPROSZENIE

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

LIVEWORKSHEETS

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Kazimierz Jankowski

PRZYJAŹŃ NA WSZELAKI[1] WYPADEK

Prawdziwa przyjaźń, oparta na równości, wyrozumiałości i zaufaniu, jest ważna w naszym życiu jak sól w dobrze przyprawionej potrawie. Niestety psychologowie do tej pory nie poświęcali jej zbyt wiele uwagi...

Przyjaźń jest postrzegana jako piękny, ale rzadki kwiat, który wymaga ciągłej pielęgnacji. Taki jej obraz możemy zobaczyć w lekturach z dzieciństwa i młodości. Wiele uwagi poświęcili przyjaźni filozofowie czy etycy. W słownikach języka polskiego definiowana jest ona za pomocą takich pojęć, jak: życzliwość, szczerość, bliskość, serdeczność, lojalność, możność liczenia na kogoś. Jednak w podstawowych słownikach psychologicznych, w Stanach Zjednoczonych, w ogóle nie znajdziemy hasła „przyjaźń".

Przyjaźń definiuję jako dające się obserwować zachowanie wyrażające potrzebę bliskości, przywiązania czy kontaktu. Ludzie, którzy się przyjaźnią lubią przebywać razem, dzielą się radościami i smutkami, opierają łączące ich więzi na szczerości i bezinteresowności. Temu wszystkiemu towarzyszy brak zazdrości, wyrozumiałość, lojalność, solidarność, poczucie równości, altruizm[2], i, w dużej mierze, podobne poglądy i opinie. Jeśli powyższą charakterystykę przyjmiemy za opisową definicję pełnej przyjaźni, to trzeba się zgodzić, że przyjaźń jest zarówno wyczekiwanym, jak i rzadkim doświadczeniem czy stanem ducha.

Na podstawie własnych doświadczeń zawodowych mogę stwierdzić, że w często pragniemy dostrzegać przyjaźń w sytuacjach, w których nie może być o niej mowy. Rozmowa z „przyjaciółmi", znalezionymi przez komputer, zastępuje wielu z nas przyjaźń z realnymi, konkretnymi osobami. Komputer to potężne narzędzie, które potrafi zmienić obraz rzeczywistości, a my nie zawsze potrafimy odróżnić prawdziwy świat od wirtualnego. Jeśli komunikujemy się z ludźmi znanymi nam tylko z sieci, to pamiętajmy, że nasz rozmówca niekoniecznie jest tą osobą, za którą się podaje.

Czytając powyższe rozważania, można pomyśleć, że o dobrą przyjaźń jest bardzo trudno. Moim założeniem było rzeczywiście przeciwstawienie Przyjaźni pisanej wielką literą przyjaźniom realnym, takim codziennym.

Wszak przyjaźń jest ważna w naszym życiu jak sól w dobrze przyprawionej potrawie. Należy więc dążyć do przyjaźni idealnej (jakkolwiek ją sobie wyobrażamy), ale na co dzień pielęgnować przyjaźń „dostatecznie dobrą". Ona też nada naszemu życiu kolorów. Natura dała ludziom wszystko, co konieczne do doświadczania przyjaźni – nam samym pozostawiony jest wybór. Max Ehrmann zakończył swoją „Dezyderatę"[3] słowami: „Bądź uważny – dąż do szczęścia". Czyż słowa te nie zawierają zachęty do „dążenia do przyjaźni"?

Na podstawie: Kazimierz Jankowski, *Przyjaźń na wszelaki wypadek*, „Charaktery" 2002, nr 2.

[1] Wszelaki – wszelki.
[2] Altruizm – kierowanie się w swoim postępowaniu dobrem innych, gotowość do poświęceń.
[3] „Dezyderata" – żądanie, życzenie, postulat; tu: tytuł poematu napisanego przez Maxa Ehrmanna.

[376 wyrazów]

LIVEWORKSHEETS

Zadanie 12. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Porównanie prawdziwej przyjaźni do soli w dobrze przyprawionej potrawie w kontekście pierwszego akapitu służy podkreśleniu

A. potrzeby dbania o przyjaźń.
B. wyjątkowej wartości przyjaźni.
C. powszechności trwałych przyjaźni.
D. konieczności zabiegania o przyjaźń.

Zadanie 13. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Na podstawie drugiego akapitu można wywnioskować, że prawdziwa przyjaźń występuje

A. często.
B. zawsze.
C. czasami.
D. jednorazowo.

Zadanie 14. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Autor w zdaniu *Przyjaźń definiuję jako dające się obserwować zachowanie wyrażające potrzebę bliskości, przywiązania czy kontaktu* używa 1. osoby liczby pojedynczej, aby

A. zaakcentować trafność swojej definicji przyjaźni.
B. zaznaczyć, że prezentuje swoje rozumienie przyjaźni.
C. wskazać na typowość przywołanej definicji przyjaźni.
D. podkreślić, że uczestniczy w spotkaniu naukowym o przyjaźni.

Zadanie 15. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Autor sądzi, że tylko idealna przyjaźń może być źródłem szczęścia.	**P**	**F**
Według autora ludzie nie mają wpływu na to, czy będą doświadczali przyjaźni.	**P**	**F**

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA ZADAŃ 12.–15. NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

LIVEWORKSHEETS

Zadanie 16. (0–2)

Na jednej ze stron internetowych ktoś zamieścił grafikę dotyczącą przyjaźni.

Zabierz głos w dyskusji. Napisz komentarz, w którym przedstawisz swoje stanowisko i poprzesz je dwoma argumentami.

Re: Przyjaźń to nie tylko wspaniały prezent, to także nieustająca praca.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

LIVEWORKSHEETS

Zadanie 17. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B, a następnie jej uzasadnienie spośród 1., 2. albo 3.

Czyż słowa te nie zawierają zachęty do „dążenia do przyjaźni” to zdanie

A.	pojedyncze,	ponieważ	**1.**	występuje w nim równoważnik.
B.	złożone,		**2.**	zawiera jedno orzeczenie.
			3.	uzupełnione jest porównaniem.

Zadanie 18. (0–2)

18.1. Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W wypowiedzeniu *Ona też nada naszemu życiu kolorów* podkreślony wyraz to

A. zaimek.
B. czasownik.
C. rzeczownik.
D. przymiotnik.

18.2. Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W wypowiedzeniu *Ona też nada naszemu życiu kolorów* podkreślony wyraz pełni funkcję

A. podmiotu.
B. orzeczenia.
C. przydawki.
D. dopełnienia .

Zadanie 19. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

W ostatnim akapicie tekstu wyraz *dezyderata* został zapisany w cudzysłowie, ponieważ został wykorzystany jako tytuł utworu.	**P**	**F**
W zdaniu *W słownikach języka polskiego definiowana jest ona za pomocą takich pojęć, jak: życzliwość, szczerość, bliskość, serdeczność, lojalność, możność liczenia na kogoś* przecinki po dwukropku oddzielają wyliczenia.	**P**	**F**

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA ZADAŃ 17.–19. NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

LIVEWORKSHEETS

Zadanie 20. (0–2)

Przeczytaj fragment utworu

Nagle wśród tego spokoju natury rozległ się drżący głos starego, który czytał głośno, by się samemu lepiej rozumieć:

Litwo, ojczyzno moja, ty jesteś jak zdrowie!
Ile cię trzeba cenić, ten tylko się dowie,
Kto cię stracił. Dziś piękność twą w całej ozdobie
Widzę i opisuję, bo tęsknię po tobie…

Skawińskiemu zabrakło głosu. Litery poczęły mu skakać do oczu; w piersi coś urwało się i szło na kształt fali od serca wyżej i wyżej, tłumiąc głos, ściskając za gardło…

20.1. Uzupełnij zdanie.

Przytoczony fragment pochodzi z utworu pt. ……...….

20.2. Odwołując się do znajomości całego utworu, napisz, jaki tytuł miała książka, w której zaczytał się Skawiński tak bardzo, że zapomniał zapalić latarnię.

Tytuł książki, którą czytał Skawiński: ……..…..……..…….

LIVEWORKSHEETS

Zadanie 21. (0–20)

Wybierz jeden z podanych tematów i napisz wypracowanie.

Temat 1.

Łatwiej pokonać każdą trudność, gdy dąży się do swojego wymarzonego celu. Czy zgadzasz się z tym poglądem? W uzasadnieniu odwołaj się do lektury obowiązkowej oraz do innego utworu literackiego. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 150 wyrazów. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego.

Temat 2.

Napisz opowiadanie o przygodzie, którą przeżył ktoś, kto przeniósł się do świata przedstawionego jednej z lektur obowiązkowych. Wypracowanie powinno dowodzić, że bardzo dobrze znasz wybrany utwór. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 150 wyrazów. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego.

Wypracowanie

na temat nr .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.

.....

.....

.....

.....

.....

LIVEWORKSHEETS